

Posudek školitele

Studentka: Bc. Alena Jindrová

Název práce: Vliv fyziologicky kontrolované motoriky na biomechanické vlastnosti průřezů kostí

Školitel: doc. Mgr. Vladimír Sládek, Ph.D.

V posudku školitele se mohu jen obtížně konkrétněji vyjádřit k předložené práci a zaujmout kritické stanovisko či práci klasifikovat. Navíc by to nebylo na místě – kritický jsem byl každou vteřinu naší spolupráce a kritický jsem byl při každém kroku našeho výzkumu.

Důvod, proč nechci předloženou práci dále kriticky hodnotit a proč nechám tento úkol na oponentovi, vyplyne také z představení studentky a povahy naší spolupráce. Alena Jindrová se ujala v roce 2009 obtížného tématu týkajícího se analýzy vztahu mezi mechanickou zátěží a parametry průřezu dlouhých kostí. Již delší dobu se vede v antropologii a kostní biologii diskuze, zda jsou parametry průřezů ovlivněny lokálním faktorem (tj. zátěží) nebo jsou ovlivněny systémovými faktory (např. jsou kontrolovány hormonálně). Tato otázka má mimořádný význam v antropologických studiích, neboť víme, že průřezy dlouhých kostí se využívají v řadě výzkumů bioarcheologie a jiných. Vzhledem k tomu, že není možné provádět experimenty u lidí (viz také příslušná kapitola o nefyziologické povaze experimentů v diplomové práci) museli jsme sáhnout k myššímu modelu. Právě zde se skrývá úskalí, kterému byla Alena Jindrová vystavena. Myš je vzdáleným příbuzným člověka a její práce tak začala na „zelené louce“ nadšeným zakoupením pily s diamantovým kotoučem, která posloužila pro přípravu nedekalcifikovaných preparátů. Alena Jindrová dokázala s kolegy z mé laboratoře (zejména vyzdvihnu spolupráci s Janem Tůmou) rychle proniknout k jádru problému a zvládnout novou a náročnou metodiku až k vlastním histologickým preparátům a obrazům z konfokálního mikroskopu. Při práci se ukázala jako sebevědomá badatelka, která zvládne samostatně a hlavně invenčně pracovat. Pro mě jako školitele bylo důležité, že byla plně spolehlivým kolegou, který mohl relativně rychle převzít odpovědnost za přípravu preparátů. Podobnou reflexi jsem cítil od jejich spolupracovníků z laboratoře.

Podobně pozitivně bych hodnotil přístup Aleny Jindrové k psanému textu. Nechci zde rozebírat, zda je diplomová práce kvalitní nebo ne – to ponechám na oponentovi a komisi – jen vyzdvihnu jednu podstatnou zkušenost. První verze diplomové práce nebyla z mého pohledu uspokojivá. Řada studentů by se na této verzi ale zastavila a spíše by se pokoušela

polemizovat s kritickými názory. Alena Jindrová ale zvolila jiný přístup – pečlivou úpravu textu. Sám jsem viděl, jak s každou novou verzí její potenciál roste, jak se lépe orientuje v technice psaní a vědecké prezentaci. Bylo pro mě příjemným překvapením, že sama posléze dokázala nalézat slabá místa textu a hledat opravy. Text se zlepšoval až k verzi, kterou Alena Jindrová předložila. Samozřejmě, že text mohl být o kus lepší, ale na druhou stranu i zkušenost, jakým faktorem je čas při psaní bude určitě důležitým poznatkem do budoucna.

Přístup Aleny Jindrové k práci bych mohl dokumentovat i zkušeností z její ústní prezentace. Její první seminář jsem hodnotil velmi kriticky ať už do formy prezentace nebo ústního projevu. Velmi pozitivní zkušeností pro mě bylo to, že Alena Jindrová na této kritice neuvízla, ale vzala ji jako koncept dalšího zlepšení. Právě zde vidím její tvůrčí přístup – dá se čekat, že první „verze“ nejsou u nikoho příliš valné (včetně mých verzí!) – skutečné tvůrčí osobnosti ale dokážou z tohoto prvotního neúspěchu těžit. U Aleny Jindrové jsem měl právě tento pocit – snahu dosáhnout maxima možného, což se projevilo například i tím, jak začala svoje ústní prezentace trénovat a připravovat.

Pro mě jako pro školitele bylo vedení této práce přesto obtížné. Zdálo se mi, že zejména v posledním kroku jsem neustále stál na hraně: zvládne/ nezvládne. Nechtěl jsem ale obejít mé přesvědčení, že studenta musím učit a ne provést jeho práci. Aleně Jindrové jsem její cestu v ničem neulehčil, do jejího textu jsem nezasahoval, ale kriticky jsem hodnotil všechny varianty a nabízel, jak by se mohl text zlepšit. Samozřejmě, že jsem měl posléze obavy, jestli práci vůbec zvládneme. Obavy jsou pryč, práce je odevzdaná a z mého pohledu kvalitní a navíc mám před sebou kolegyni, které bych se nebál svěřit svůj výzkum. V tom vidím největší přínos přípravy diplomové práce u Aleny Jindrové a přínos posledních dvou let naší spolupráce.

Doc. Mgr. Vladimír Sládek, Ph.D.

školitel

Katedra antropologie a genetiky člověka, PřF UK v Praze